

zaaknummer 2011T516(2)

Datum beslissing: 13 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden.

tegen:

(wijlen) **[naam]**
geboren op [datum], overleden op [datum] ,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van de
Christelijke Scholen (f.s.c.).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 april 2013. Op 1 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], overste van de Broeders van de Christelijke Scholen in Nederland.

Aanvankelijk stond de behandeling gepland op 25 juni 2013, echter door het overlijden van klager op 12 juni 2013, is de zitting uiteindelijk verplaatst naar 7 november 2013. De erven van klager wensen de klacht voort te zetten.

Op 7 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Verschenen zijn [naam], de weduwe van klager, [naam], dochter van klager en [naam], zoon van klager. Zij zijn bijgestaan door mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken.

Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam], overste en broeder [naam], lid van de Congregatie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Na een geschiedenis van pleeggezinnen en andere opvangplekken is klager in 1960 samen met zijn zusje in [instelling] geplaatst en werd hij geplaatst in groep drie. Aangeklaagde surveilleerde daar 's nachts op de slaapzaal. Klager plaste nogal eens in bed en aangeklaagde controleerde een aantal malen per nacht zijn bed. Als klager niet droog was kwam het voor dat hij naast zijn bed moest gaan staan en schreeuwde aangeklaagde 'lekker hè die warme pis tussen je benen'. Vervolgens moet klager dan weer zijn natte bed in. De volgende ochtend moest hij dan met zijn natte lakens en in zijn onderbroek langs alle afdelingen naar de douches. Hij werd dan door veel kinderen uitgelachen. Klager heeft dit als

enorm vernederend ervaren. Hoewel de douches afgesloten waren met een klapdeur, kwam aangeklaagde toch altijd binnen als klager aan het douchen was. Hij moest dan zijn voorhuid naar achteren trekken zodat aangeklaagde kon controleren of hij zich goed gewassen had. Aangeklaagde verrichtte deze handeling ook vaak zelf bij klager. Dit duurde dan veel langer dan als klager het zelf deed, hij werd dan ook betast. Ook werd klager fysiek mishandeld. Op 16-jarige leeftijd is klager overgeplaatst naar een gesloten jeugdinrichting in [plaats]. Het seksuele misbruik heeft plaatsgevonden in de periode 1960-1966.

Ter zitting is de klacht aangevuld. De zoon van klager heeft ter zitting verklaard dat zijn vader op zijn sterfbed verteld heeft dat het seksuele misbruik ook op de kamer van aangeklaagde heeft plaats gevonden. Hij moest dan bij aangeklaagde op schoot gaan zitten en dan werd hij afgetrokken. Ter zitting is verder nog toegelicht dat het misbruik in ieder geval dagelijks heeft plaatsgevonden toen klager zich in groep drie bevond. De juridisch adviseur heeft verklaard dat het klaagschrift vrij summier is omdat het contact met klager moeilijk verliep als gevolg van zijn ziekbed.

2.2. Klager is gedurende zijn leven altijd onzeker en onderdanig geweest en heeft hij faalangst gekregen. Klager is weliswaar getrouwd en heeft kinderen maar hij was niet in staat om zijn vrouw of zijn kinderen te knuffelen.

2.3. Klager wenst aandacht voor het seksuele misbruik in de R.-K. Kerk. Ook wenst klager erkenning voor hetgeen hem is aangedaan. Klager wil in aanmerking komen voor een financiële vergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Aangeklaagde verbleef van [maand] [jaar] tot [maand] [jaar] in [instelling]. Broeder [naam] geeft aan dat toezicht houden, ook op hygiëne, op de kinderen een taak was van de groepsleiders. Hij kan zich echter indenken dat dit soort momenten voor de kinderen als onaangenaam en ongemakkelijk kon worden ervaren. Of de beleving van klager objectief kan worden aangemerkt als seksueel misbruik, laat hij aan het oordeel van de Klachtencommissie over. Er zijn meer meldingen bekend jegens aangeklaagde waarvan ook een aantal gegrond zijn. Het seksuele misbruik dat klager beschrijft wijkt af van de handelingen en omstandigheden in de andere gevallen. Hiermee is niet gezegd dat het verhaal van klager niet geloofd wordt. Broeder [naam] biedt zijn welgemeende excuses aan voor hetgeen klager is overkomen terwijl [instelling] er juist voor kinderen met een onveilig verleden was. De Congregatie voelt zich verantwoordelijk voor hetgeen aangeklaagde heeft gedaan.

Ter zitting heeft broeder [naam] toegelicht dat hij in de tijd dat klager in [instelling] verbleef, assistent groepsleider was van aangeklaagde. Hij heeft verklaard dat de jongens die in hun bed hadden geplast beneden douchten zonder aanwezigheid van de betreffende groepsleider, aangeklaagde in dit geval. Voorts werd er niet iedere dag gedoucht.

4. De beoordeling

4.1. De aanvulling van het klaagschrift, inhoudende dat klager ook op de kamer van aangeklaagde seksueel misbruikt is, acht de Klachtencommissie niet-ontvankelijk nu dit niet door klager aan de Klachtencommissie kenbaar is gemaakt, maar eerst na het overlijden van klager bij monde van de erven van klager ter zitting van de Klachtencommissie.

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. De Klachtencommissie is van oordeel, dat het door aangeklaagde terugtrekken van de voorhuid van de penis van klager als seksueel misbruik dient te worden aangemerkt, aangezien gesteld is dat dit meer dan eens plaats vond, terwijl klager reeds ca 10 jaar was en het aannemelijk is dat klager in staat was dit zelf te doen.

Ook het vaak betasten van het geslachtsdeel van klager tijdens het douchen, zoals gesteld, wordt als seksueel misbruik aangemerkt, aangezien ook ten deze geldt, dat klager op die leeftijd zich zelf wel moet hebben kunnen wassen.

4.4. Er zijn ongeveer drieënvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van zowel klager als aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager tijdens zijn verblijf in [instelling] in 1960 meer dan eens door aangeklaagde aan zijn geslachtsdeel is betast en dat aangeklaagde de voorhuid van de penis van klager meer dan eens heeft teruggetrokken, terwijl deze handelingen uit een oogpunt van hygiëne niet nodig waren.

De Klachtencommissie acht dit aannemelijk op grond van de gedetailleerde verklaring van klager zelf, die voorts ondersteuning vindt in de hierna te vermelden toestemmingsformulieren waarin melding wordt gemaakt van seksueel misbruik van aangeklaagde jegens anderen

Op 1 februari 2012 is bij de griffie van de Klachtencommissie de toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs ontvangen onder zaaknummer 2010T107(3).

Op 8 december 2011 is bij de griffie van de Klachtencommissie de toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs ontvangen onder zaaknummer 2011T503.

Op 30 januari 2012 is bij de griffie van de Klachtencommissie de toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs ontvangen onder zaaknummer 2011T589(1).

Bij de griffie van de Klachtencommissie is de toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs van 26 mei 2012 ontvangen onder zaaknummer 2011T591.

Bij de griffie van de Klachtencommissie is de toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs van 23 augustus 2012 ontvangen onder zaaknummer 2011T616 (1).

In de hierboven genoemde zaaknummers heeft de Klachtencommissie de overste geadviseerd de klachten gegrond te verklaren.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa tien jaar oud.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Nu ook klager is overleden zal de gegrondverklaring van de klacht een erkenning zijn van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke scholen de klacht gegrond te verklaren voor zover is overwogen onder 4.4.

Dit advies is vastgesteld op 13 december 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor de juridisch adviseur van klager (en de gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan de juridisch adviseur van klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies de juridisch adviseur van klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.